



# Integraal Plan van Aanpak 2024-2026 Gezond en Actief Leven Akkoord/ Brede Spuk

Gezondheid en welzijn doen er toe in Nijkerk

**Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026**

**Naam gemeente: Nijkerk**

**Naam verantwoordelijk wethouder: mevrouw drs. A.M.W. (Audrey) Rohen**

**Datum van insturen: .. september 2023**

**Contactpersoon voor aanvullende informatie: Diek Scholten**

**E-mailadres: [diek@nijkerksportiefengezond.nl](mailto:diek@nijkerksportiefengezond.nl)**

**Telefoonnummer: 06 42607450**

## Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
1. Waar staat de gemeente.....	6
1.1 Gezondheids- en andere verschillen.....	6
1.2 Lokale akkoorden die de basis vormen voor ons beleid.....	11
1.3 Samenwerkingspartners.....	11
1.4 Belangrijkste opgaven.....	11
1.4.1 Sport, bewegen en cultuur.....	12
1.4.2 Gezondheid en Sociale basis.....	14
2. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD en Coördinatie kosten regionale aanpak preventie .	23
3. Wat gaat de gemeente Nijkerk doen om dit integrale plan van aanpak te realiseren .....	23
4. Hoe wordt de voortgang bewaakt.....	24
5. Verbinding onderdelen Brede SPUK en doelen GALA en Sportakkoord II .....	25
6. Communicatie .....	25
7. Financiën .....	25
8. Verbindingstabel tussen ambities en GALA-onderwerpen.....	27

## Inleiding

Het Ministerie VWS en de overkoepelende organisatie van ziekenhuizen, GGZ en ouderenzorg hebben het Integraal Zorgakkoord (IZA) op de agenda gezet. Op 16 september 2022 ondertekende ook de VNG namens de gemeenten het IZA. Daarmee wordt de gedachte achter het IZA onderschreven dat inwoners gebaat zijn bij meer inzet op preventie van ongezondheid met een nadrukkelijker rol voor het sociaal domein, in samenwerking met de zorg.

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is een addendum op het IZA, waarin de rollen en taken in relatie tot de zorgketen staat beschreven en ook de raakvlakken met andere programma's zoals het Wonen, Ondersteuning en Zorg voor ouderen (WOZO) en het Sportakkoord.

Het IZA en het GALA beogen een 'beweging naar de voorkant'. Van ziekte en zorg (ZZ), naar gezondheid en gedrag (GG), naar mens en maatschappij (MM). Het GALA richt zich primair op het versterken van deze voorkant met aandacht voor preventie, gezondheid en sociale basis.

Deze akkoorden, waarin de thema's Sport, bewegen en Cultuur en Gezondheid en Sociale Basis centraal staan, sluiten aan op de maatschappelijke opgaven uit Ontwikkelagenda 2023-2026 van gemeente Nijkerk.

De gemeente Nijkerk heeft de gezondheid en het welzijn van de inwoners centraal staan. Daarmee sluit het bestaande beleid goed aan bij de doelen en ambities in de verschillende akkoorden. Uitgangspunten daarbij zijn het terugdringen van gezondheidsachterstanden, versterken sociale basis en 'gezond leven makkelijk maken' aan de hand van een integrale en domein overstijgende aanpak op basis van het gedachtengoed van 'positieve gezondheid'.

Dit is terug te vinden in de ontwikkelagenda 2023-2026, maar ook in lokale nota's.

Onze inwoners kunnen rekenen op activiteiten op het gebied van de sociale basis, sport en bewegen, cultuur, gezondheid en preventie. De wens van de inwoner en de mogelijkheden van de inwoners zijn daarbij het vertrekpunt De brede SPUK-middelen die ter beschikking worden gesteld bij de uitvoering van het Gezond en Actief Leven akkoord maakt het mogelijk de al ingezette activiteiten verder te versterken.

### **Integraal en domein overstijgend plan**

Om aanspraak te maken op de Brede Spuk middelen dient er een integraal plan van aanpak te worden aangeleverd bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

We volgen hierbij zoveel mogelijk het format zoals dat door de VNG is opgesteld en wijken op enkele punten daarvan af. De reden is dat er bij verschillende onderwerpen een grote overlap kan zijn tussen de aanpak 'sport, bewegen en cultuur' en "gezondheid en sociale basis".

Deze doelstellingen en activiteiten zullen onderdeel gaan uitmaken van het Integraal Sociaal Beleid dat in 2024 aan de gemeenteraad ter vaststelling wordt aangeboden.

Het plan is opgesteld volgens de tweedeling uit het landelijke format: "sport, bewegen en cultuur" en "gezondheid en sociale basis". Hierbij nemen we ook de verschillende doelen en ambities uit het onlangs herijkte Sportakkoord mee.

Dit is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Integraal Zorg Akkoord (IZA), Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) en het lokaal Sportakkoord zijn leidend;
- Bij de uitwerking van IZA (regiobeeld en regioplan) zijn wij verplicht om aan te sluiten bij de Zorgkantoor regio Utrecht. De regionale afspraken, waaronder de afspraken rondom de ketenaanpakken, worden geborgd in de sub regio Eemland
- Voor het beleid t.a.v. Publieke Gezondheid sluiten wij aan bij de in GGD Gelderland Midden gemaakte afspraken
- Bij de uitwerking van de afspraken over de zogenaamde 5 ketenaanpakken moeten wij aansluiten bij de sub regio Eemland.
- Voor de overige tien GALA thema's hanteren wij de volgende verdeling:
  - o Sport, bewegen en cultuur: Lokaal (herijkt) Sportakkoord, Brede Regeling Combinatiefuncties en Leefomgeving
  - o Gezondheid en Sociale basis: Terugdringen/ voorkomen van gezondheids- en welzijnsachterstanden, Mentale Gezondheid, Aanpak overgewicht bij volwassenen en Jeugd, OKO en vroeg signalering, Versterken Sociale Basis, Mantelzorg en Eén tegen Eenzaamheid, Welzijn op Recept.

Om de doelen te behalen wordt er in afstemming met onze lokale partners het bestaande en nieuw aanbod van kernactiviteiten ingezet om gezondheids- en welzijnsverschillen binnen heel gemeente Nijkerk aan te pakken. Daarbij kan de aanpak in het thema Sport, bewegen en cultuur voorwaardenscheppend zijn voor de resultaten in het thema Gezondheid en Sociale basis en andersom.

We betrekken bestaande overlegorganen, inwoners, verenigingen en partners uit zorg en welzijn bij het opstellen en vooral het uitwerken van het beleid. Dit doen wij door het organiseren van bijeenkomsten, het inrichten van een kernteam en het beleggen van de regie en coördinatie om voortgang van het beleid te monitoren en in het kernteam overleg waar nodig bij te stellen.

### **Kaders**

De Brede SPUK-regeling maakt het mogelijk om (extra) activiteiten en interventies in te richten voor onze inwoners. Deels bestaat de Brede SPUK uit middelen die we reeds eerder ontvangen en die nu gebundeld zijn onder deze regeling. Het Gezond en Actief Leven akkoord vormt het bestuurlijke kader waaronder de activiteiten en interventies worden uitgevoerd. Het geldende gemeentelijke beleid is hieraan complementair.

Het plan omvat de periode 2024 tot en met 2026. Met de akkoorden wordt een verschuiving in denken en doen voortgezet: Van ziekte en zorg (ZZ), naar gezondheid en gedrag (GG). Deze verschuiving is al gestart in 2010 en laat zien dat echte veranderingen lang duren. De huidige akkoorden hebben het potentieel daar een versnelling in aan te brengen als iedereen, overheid, professionals en vooral inwoners daar achter gaan staan. In 2026 zullen we nog niet klaar zijn. Dit plan is een belangrijke aanzet, maar vraagt ook om vanaf het begin met elkaar na te denken hoe we blijvend aandacht besteden aan meer gezondheid en welzijn voor de inwoners van Nijkerk. Het plan

wordt daarom opgenomen in het Integraal Sociaal Beleid dat in 2024 aan de gemeenteraad ter vaststelling wordt aangeboden.

Namens het college,

Datum: 12 september 2023

Wethouder: mevrouw drs. A.M.W. (Audrey) Rohen



A handwritten signature in black ink on a light blue rectangular background. The signature is cursive and reads 'A.M.W. Rohen'. A horizontal line extends from the end of the signature across the width of the blue box.

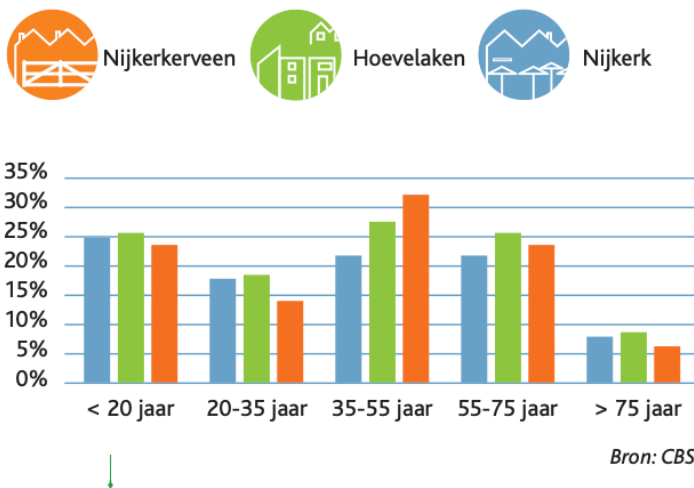
# 1. Waar staat de gemeente

## 1.1 Gezondheids- en andere verschillen

Nijkerk is een groene, middelgrote gemeente (2023: 44.975 inwoners) in de provincie Gelderland. Karakteristiek aan Nijkerk is de stedelijke allure met dorpsse waarden. Nijkerk bestaat uit drie kernen: Nijkerk-stad, Nijkerkerveen en Hoevelaken, waarbij Nijkerk-stad de grootste kern is met ongeveer 85% van het inwonersaantal.

De bevolking van gemeente Nijkerk kent een vergelijkbare verdeling over de verschillende leeftijdscategorieën als Nederland. Het is interessant dat de bevolking in Nijkerk zowel uit veel kinderen/ jongvolwassenen als ouderen bestaat. De grootste leeftijdscategorieën zijn 10-20-jarigen en 50-60-jarigen. De leeftijdscategorie 20-30 jaar is iets minder groot dan landelijk.

### Bevolkingsopbouw per kern



In 2022 had 12,7% van de inwoners van Nijkerk een migratieachtergrond: 7,1% van de inwoners van Nijkerk heeft een niet-Westerse migratieachtergrond in 2022. Deze percentages zijn lager dan de Nederlandse gemiddelden (25% en 14%).<sup>1</sup>

### Gezondheidsverschillen en verschillen sport, bewegen en cultuur<sup>2</sup>

Het is bekend dat verschillen in sociaaleconomische status, samenhangen met gezondheidsverschillen. In vergelijking met mensen met een laag inkomen en laag opleidingsniveau, leven mensen met een hoog inkomen en hoog opleidingsniveau gemiddeld genomen niet alleen zes jaar langer, maar ook vijftien jaar langer in goede gezondheid.

Voor de verschillende leeftijdsgroepen zien we de volgende aandachtsgebieden:

- Voor de doelgroepen jeugd (vanaf 13 jaar) en jongvolwassenen komen mentale gezondheid, roken en alcohol- en middelengebruik naar voren als belangrijkste

<sup>1</sup> CBS, 2022

<sup>2</sup> IZA Regiobeeld Utrecht, sub regio Eemland 2023

aandachtsgebieden. Op deze gebieden scoort de jeugd in Nijkerk niet ongunstig ten opzichte van de regio Eemland.

- In de doelgroep volwassenen zien we dat Nijkerk niet ongunstig scoort op mentale gezondheid en stress in vergelijking tot de regio Zuid-Eemland.
- In de doelgroep senioren (65+) komen eenzaamheid (met name bij 75+), (buitenshuis) vallen en een hoog aantal mantelzorgers naar voren als aandachtsgebied ten opzichte van de regio Eemland.
- Op het gebied van mantelzorg zien we een groot verschil tussen 18 - 64-jarigen en 65+ers.

De jongere groep volwassen mantelzorgers voelt zich over het algemeen vaker zwaarbelast dan de groep mantelzorgers van 65+ jaar. Overigens zijn gevoelens van overbelasting bij beide groepen meer toegenomen tussen 2020 en 2022.

- Overgewicht: kinderen en volwassenen. Landelijk heeft de helft van de volwassenen overgewicht of is obees. Ligt in Nijkerk niet veel lager.

Tenslotte zien we rondom sport, bewegen en cultuur het volgende in Nijkerk, op basis van beschikbare gegevens<sup>3</sup>:

- Op het gebied van bewegen en sporten scoren alle leeftijdsgroepen in Nijkerk gemiddeld of gunstig ten opzichte van de regio Zuid-Eemland;
- Inwoners van Nijkerk zijn bovengemiddeld vaak lid van een sportvereniging die aangesloten is bij een sportbond. In bijna alle leeftijdsklassen is het percentage inwoners dat lid is van een sportvereniging die is aangesloten bij een sportbond hoger dan het landelijk gemiddelde, behalve bij de 30 t/m 34-jarigen.
- Sport- en cultuurparticipatie is nog niet voor elk kind in Nijkerk even vanzelfsprekend. Daarom zijn in Nijkerk o.a. de buursportcoaches, een cultuurmakelaar en welzijnsmedewerkers actief.

De hierboven beschreven verschillen tussen groepen (leeftijdscategorieën) inwoners, illustreren het belang van een gedifferentieerde aanpak. Juist omdat er gezondheidsverschillen bestaan in Nijkerk, moeten we ervoor waken dat we deze verschillen niet vergroten doordat we met een generieke aanpak juist de gezondere inwoners van Nijkerk beter bereiken. Meer maatwerk organiseren per situatie of doelgroep is dus belangrijk in plaats van het aanbieden van generieke voorzieningen.

#### **Bevolkingsontwikkeling in Nijkerk<sup>4</sup>**

De komende jaren zal de Nederlandse bevolking verder groeien. Naar verwachting wonen er in 2035 ongeveer 18,3 miljoen mensen in Nederland. Dat is een toename van zo'n zes procent ten opzichte van 2018. Nijkerk groeit in dezelfde periode met 11%.

Nederland vergrijst verder. Op dit moment is ongeveer 19 % van de bevolking 65 jaar of ouder, in 2035 zal dat zijn opgelopen tot 25%. Het aantal 65-plussers in Nijkerk groeit van 19,8% naar 23,5% in 2035.

<sup>3</sup> KISS rapportage gemeente Nijkerk 2022

<sup>4</sup> Prognose 2023 van het CBS en het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).

In 2035 telt Nederland naar verwachting een half miljoen meer alleenwonenden dan nu. Dan zal bijna 20 % van de bevolking alleen wonen, nu is dat ruim 17%. Nijkerk heeft nu 5% alleenwonenden en dit stijgt licht in 2035 naar 7%.

Naast het IZA Regiobeeld Utrecht, sub regio Eemland maken we ook gebruik van de gezondheidsmonitoren van de GGD Gelderland Midden. Hieronder is een samenvatting opgenomen over de verschillende leeftijdsgroepen in Nijkerk.

#### **Kinderen (0-12 jaar) in Nijkerk (Rapport Kindermonitor 2021 Nijkerk)**<sup>5</sup>

Kinderen in Nijkerk zijn over het algemeen gezond. 97% van de ouders geeft aan dat hun kind een (zeer) goede gezondheid heeft.

Corona had beperkt invloed op de gezondheid en welbevinden van de kinderen. Het gebruik van beeldschermen nam flink toe, de mate van bewegen nam ook iets toe. Het voedingspatroon en psychologisch welbevinden bleef over de hele linie ongeveer gelijk. Ouders hadden meer rust in de agenda en brachten meer tijd door met het gezin.

De sociaaleconomische gezondheidsverschillen tussen kinderen zijn ook in Nijkerk aanwezig. Kinderen uit gezinnen met een minder goede sociaaleconomische positie blijken minder gezond te zijn. In deze gezinnen wordt minder vaak groente en fruit gegeten. Ze drinken minder water en/of thee zonder suiker. Kinderen hebben vaker gaatjes in hun gebit en poetsen minder vaak hun tanden. Ook zijn er grotere risico's op psychische problemen. In deze gezinnen zijn kinderen minder vaak lid van een sportvereniging. Ouders met een lagere sociaaleconomische positie ervaren minder grip op het leven en meer financiële stress dan ouders met een hogere sociaaleconomische positie.

Het percentage inwoners in Nijkerk met een laag inkomen is 3,9% en met een structureel laag inkomen 1,6%

#### **De Jeugd (13 tot 16 jaar) in Nijkerk 2021 (Rapport met resultaten van de Corona Gezondheidsmonitor)**

Ongeveer driekwart van de jongeren heeft minstens een corona-gerelateerde gebeurtenis (bijv. quarantaine, zelf corona gehad of het overlijden aan corona van iemand die belangrijk voor ze is) meegemaakt en een klein deel van de jongeren heeft daar nog last van.

Bijna 40% van de jongeren gaf aan extra hulp of ondersteuning nodig te hebben. Een klein percentage daarvan kon niet bij iemand terecht voor extra hulp of ondersteuning.

Om veerkracht te meten is onder andere gevraagd of jongeren na een moeilijke periode weer snel herstellen. Voor twee derde van de jongeren geldt dit. Gelukkig is ook het merendeel van de jongeren voldoende weerbaar. Iets meer dan de helft heeft veel vertrouwen in de toekomst.

Daarmee zullen voor de meeste jongeren de negatieve gevolgen van de coronacrisis vanzelf voorbijgaan.

---

<sup>5</sup> Gezond opgroeien in Nijkerk, Kindmonitor 2021, GGD Gelderland Midden



De impact is wel groter voor jongeren die al kwetsbaar waren voor de crisis. Meisjes en vierdeklassers lijken een groter risico te lopen op problemen met de mentale gezondheid. Aandacht en preventie zijn nodig om mentale gezondheidsproblemen te voorkomen en de jeugd veerkrachtig te maken en te houden.

### **Rapportage Jongvolwassenen (17 – 26 jaar) 2022 Regio Gelderland-Midden<sup>6</sup>**

Van deze rapportage is nog geen specifieke versie over Nijkerk beschikbaar. In samenwerking met de GGD Gelderland Midden zal de situatie in Nijkerk op basis van dit regionale onderzoek worden uitgewerkt.<sup>7</sup>

Mentale gezondheid is het belangrijkste aandachtspunt. De conclusie uit dit regionale onderzoek is dat een aanzienlijk deel van de jongvolwassenen die hebben meegedaan aan het onderzoek kampen met mentale gezondheidsproblemen.

De methodiek (werving via sociale media door advertenties in plaats van een steekproef) zou ervoor kunnen zorgen dat er een selectiebias heeft opgetreden. Dat zou kunnen betekenen dat jongeren die eenzaam waren, meer stress hadden, of niet lekker in hun vel zaten, eerder mee hebben gedaan. Hoewel de precieze aantallen daarom wellicht niet representatief zijn, komen vanuit verschillende kanten signalen over de mentale gezondheidsproblemen van deze doelgroepen, en zijn de ervaren problemen (eenzaamheid, stress, somberheid of suïcidale gedachten en middelengebruik) niet onverwacht, wel zorgelijk.

Stress en prestatiedruk werden in de Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV) 2018 van het RIVM al genoemd, en is mogelijk tijdens de coronacrisis verergerd of versterkt. Ook zien we dat deze doelgroep zich zorgen maakt om de wooncrisis en het klimaat. Het verbeteren van de mentale gezondheid van jeugd en jongvolwassenen is belangrijk, en vergt aandacht vanuit verschillende partijen, waaronder gemeentes. Toch zijn jongeren ook veerkrachtig: 80% van de jongeren geeft aan voldoende weerbaar te zijn en slechts een klein deel heeft weinig vertrouwen in de toekomst.

### **Volwassenen en Ouderen 2022 (Rapport met resultaten van de Corona Gezondheidsmonitor).<sup>9</sup>**

De coronapandemie is voor veel inwoners van Nijkerk een bijzondere periode geweest. De effecten zijn niet alleen merkbaar voor de lichamelijke gezondheid maar ook voor het mentale welzijn. 58% van de inwoners van de gemeente Nijkerk maakte een heftige gebeurtenis mee die te maken had met de pandemie. Een deel van de inwoners had daar in het najaar van 2022 nog steeds last van. 3% van de

inwoners ervaart gevolgen van de uitgestelde zorg, zoals (meer) klachten of stress. 6% van de inwoners is langer dan 3 maanden geleden besmet geweest met het coronavirus, en heeft nog steeds klachten.

Gezondheid is niet gelijk verdeeld. We zien vaker gezondheidsproblemen bij mensen met een lage opleiding en ook bij mensen die een (zeer) laag inkomen hebben. Daarnaast zien we bij laagopgeleiden onder andere minder veerkracht, vaker risico op angst of depressie en vaker overgewicht.

<sup>6</sup> Jongvolwassenen in Gelderland Midden, 16 – 25 jaar, GGD Gelderland Midden

<sup>7</sup> Onderzoek GGD: Gelderland Midden: impact corona op gezondheid jongvolwassenen

Genoeg bewegen, matig alcoholgebruik, niet roken en het voorkomen van overgewicht zijn belangrijke elementen in de leefstijl die de fysieke en mentale gezondheid beïnvloeden. In Nederland heeft de helft van de volwassenen overgewicht. Ook in de gemeente Nijkerk is het percentage inwoners met overgewicht hoog (52%). 16% van de inwoners heeft zeer ernstig overgewicht (obesitas).

### **Leefstijl blijkt belangrijk**

Slechts een kwart van de deelnemers aan het onderzoek beweegt dagelijks een half uur. Voldoende bewegen kan niet alleen overgewicht voorkomen, maar ook bijdragen aan een goede mentale gezondheid.

Wat betreft middelengebruik zien we dat de jongeren in Nijkerk niet meer roken of drinken en gemiddeld genomen iets minder drugs gebruiken in vergelijking met het Nederlandse cijfer, maar ligt dit nog steeds vrij hoog. Daarom blijft aandacht voor preventie op dit gebied belangrijk, alsook stoppen met roken zorg voor rokende jeugd en jongvolwassenen.

### **Wat kan de gemeente Nijkerk doen?**

De doelgroep 16- 25 jaar is groot en divers, en bevindt zich niet op één vindplek. De scholier van 17 jaar en de jonge ouder van 23 jaar zijn daarnaast erg verschillend in veel opzichten. Dat maakt preventie niet eenvoudig.

Dat vraagt om een op de doelgroep gerichte aanpak. Door het samenwerken op verschillende beleidsgebieden (gezondheid, welzijn, jeugd en onderwijs) kan er meer gezondheidswinst behaald worden. Dezelfde en een gezamenlijke boodschap versterkt de effectiviteit. We nemen daarvoor in Nijkerk de regie om, samen met scholen en maatschappelijke organisaties en niet te vergeten de doelgroep zelf, doelen te gaan bepalen en passende acties. Daarom is in Nijkerk de aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) geïmplementeerd en wordt deze voor de jaren 2023-2026 voortgezet. Het doel van deze aanpak is dat alle jongeren in Nijkerk opgroeien in een kansrijke omgeving, waar aandacht is voor welbevinden en het voorkomen van middelengebruik. De basis voor de aanpak is het IJslandse preventiemodel toegespitst op de Nederlandse situatie.

### **Sociale basis versterken**

Ouderen hebben ook vaker te maken met mantelzorg. Dat is ook de focus bij het thema de sociale basis op de onderdelen mantelzorg en eenzaamheid. Meer dan 2,4 % van de mantelzorgers voelt zich tamelijk zwaarbelast, zeer zwaarbelast of belast door het geven van mantelzorg.

Van de inwoners voelt 27% zich sociaal eenzaam. Een van de factoren van het niet deelnemen aan (sociale) activiteiten en het ontstaan van gezondheidsachterstanden is een lage SES (lage sociaaleconomische status). We vinden het daarom belangrijk om activiteiten toegankelijk te maken voor onze inwoners die grote moeite hebben om rond te komen. En drempels te verlagen die deelname aan de maatschappij beperken.

De landelijke armoedemonitor<sup>8</sup> laat zien dat er in gemeente Nijkerk sprake is van 633 kinderen die opgroeien in een huishouden met een inkomen tot 120 % van het Wsm (wettelijk sociaal minimum). Dit is 7% van de totale jeugd in de gemeente.

<sup>8</sup> CBS, Armoedemonitor, voorlopige regionale cijfers 2021

## 1.2 Lokale akkoorden die de basis vormen voor ons beleid

1. Het coalitieakkoord 'Samen wonen, samen werken, samen leven'
2. De Ontwikkelagenda 2023-2026,
3. Het Leefstijlakkoord gemeente Nijkerk 2021-2023,
4. Het Cultuurakkoord 2023,
5. Het herijkte Nijkerks Sport- en Beweegakkoord 2023.
6. Deelname aan het OKO-model onder begeleiding van het Trimbos-instituut
7. Regiovisie: Samen in de wijk, de doorontwikkeling van ondersteuning met noodzakelijk verblijf
8. Regionale visie Publieke Gezondheid Gelderland Midden 2021-2025

## 1.3 Samenwerkingspartners

Bij het vormen en uitvoeren van het beleid zijn een groot aantal samenwerkingspartners betrokken. Hieronder een overzicht van de belangrijkste partijen.

1. GGD Gelderland Midden
2. Stichting Sigma
3. Gezondheidscentra Nijkerk
4. Nijkerk Sportief en Gezond
5. Stichting Jeugd en Jongerenwerk gemeente Nijkerk
6. Ambassadeurs en betrokkenen bij het Sportakkoord Nijkerk, dit zijn verschillende vertegenwoordiger vanuit het sport- en beweegveld, zorg, onderwijs, cultuur en welzijn.
7. Huisartsen Eemland
8. Bestuurlijke samenwerkingsverbanden in de regio Amersfoort/ zorgkantoor regio (Samen Sterk Eemland – sub regio Eemland)
9. Samen Sterker Eemland
10. Regio FoodValley – voeding en gezondheid, jeugdhulp
11. Trimbos Instituut
12. Preventie Interventie Team (PIT)
13. Sociaal Team Gemeente Nijkerk
14. Nederland Jeugd-instituut (NJI)
15. Sport, beweeg en cultuur aanbieders in Nijkerk
16. Bibliotheek gemeente Nijkerk
17. Cultuurmakelaars gemeente Nijkerk

## 1.4 Belangrijkste opgaven

De afgelopen jaren is er, door het Rijk, door de gemeenten en andere betrokken partijen, veel in gang gezet op gezondheid, preventie en een sterke sociale basis. Het GALA bouwt hierop voort met als stip op de horizon een gezonde generatie in 2040. Om dit te bereiken zet het GALA in op minder vrijblijvende afspraken die de landelijke doelen op het gebied van gezondheid en welbevinden vertalen naar regionale en lokale resultaten. Dit door zich te richten op alle burgers, maar specifiek op burgers waar de meeste gezondheidswinst te behalen is. Het GALA richt zich op domein overstijgende samenwerking en het koppelen van bestaande aanpakken, initiatieven, middelen en menskracht. Zo wordt met het GALA een integrale benadering van het preventiebeleid gestimuleerd en gefaciliteerd.

In Nijkerk doen we dat al voor verschillende thema's en dat zal een goede basis zijn om dit vanuit een breder perspectief op te pakken. In de volgende paragrafen komt dit terug vanuit de opgaven die worden gezien. Dit is gesplitst in een uitwerking voor "Sport, bewegen en cultuur" en "Gezondheid en sociale basis". Dit in de wetenschap dat er veel overlap tussen deze twee gebieden bestaat en dat vaak dezelfde lokale partners daarbij betrokken zijn.

### 1.4.1 Sport, bewegen en cultuur

Sport, bewegen en cultuur is goed voor de fysieke en mentale gezondheid, stimuleert ontmoetingen tussen mensen en is ook nog leuk om te doen. Sport en bewegen is altijd een autonome taak van gemeenten geweest. Hieronder staan de belangrijkste opgaven van de gemeente Nijkerk op het gebied van "Sport, bewegen en cultuur"

#### Iedereen is in beweging en kan mee doen

De belangrijkste opgaven hierbij zijn:

- Meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten, bewegen en meedoen aan cultuur (juist kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in sport-, beweeg- en cultuurdeelname)
- Een sterke verbinding realiseren tussen sport, bewegen en cultuur met andere domeinen en programma's (onderwijs, gezondheid, zorg, welzijn en sociale zaken/armoede & schulden)
- Er zal meer aandacht gaan naar bevorderen van vitaliteit (kracht, mobiliteit en veerkracht) bij ouderen. Dit zal op termijn kunnen bijdragen aan het beperken van een onnodig valrisico.
- Passen totaalaanbod kunnen bieden op het gebied van bewegen, spelen, sporten, cultuur en welzijn.
- Zo veel mogelijk inwoners bereiken met het sport- en beweegaanbod, met als doel sporten en bewegen een vanzelfsprekend onderdeel uit te laten maken van het leven van inwoner
- Vanaf schooljaar 2023-2024 moeten leerlingen minimaal twee lessen bewegingsonderwijs krijgen onder leiding van een vakleerkracht of bevoegde groepsleerkracht
- Iedere basisschool heeft een plan voor cultuureducatie zodat elk kind die de basisschool verlaat kennis heeft gemaakt met en basisvaardigheden heeft opgedaan in de verschillende kunstdisciplines.
- De combinatiefunctionarissen (buurtsportcoaches en cultuurmakelaars) zetten zich in om iedere inwoner te enthousiasmeren en activeren voor bewegen, sport en cultuur.
- De combinatiefunctionarissen dragen bij aan de doelen vanuit het GALA met de organisatie van of het inzetten van het netwerk van sport en cultuur waarbij sport en cultuur als middel worden ingezet.

#### Wat zeggen de data over waar we staan

- Om te voldoen aan de beweegnorm dient men 5 dagen per week minimaal 30 minuten per dag matig actief te bewegen. 48% van de (volwassen) inwoners van Nijkerk voldoet aan de Bewegnorm.<sup>9</sup>
- In Nederland heeft de helft van de volwassenen overgewicht. Ook in de gemeente Nijkerk is het percentage inwoners met overgewicht hoog (52%). 16% van de inwoners heeft zeer ernstig overgewicht (obesitas).<sup>7,2</sup>
- Het aantal ouderen neemt ook in Nijkerk toe. Het percentage 65+ is in 2024 35,6% en neemt toe tot 46,2% in 2040. De bevolking neemt in diezelfde periode ook toe van 44.000 naar 49.000 inwoners, vooral jonger dan 65 jaar. Het percentage 'productieve' inwoners blijft daarom nagenoeg gelijk, ongeveer 45%

Het aandeel ouderen in de samenleving neemt dus toe. Ondanks dat veel ouderen langer gezond blijven, zal een grote groep te maken krijgen met gezondheidsproblemen, sociale problematiek en psychische aandoeningen. Ook is de oudere van 'straks' niet te vergelijken met die van nu. Vitaliteit is voor de toekomstige ouderen veel meer een vanzelfsprekendheid dan nu. Desondanks hebben sommige ouderen meer hulp nodig om dit te bereiken dan andere ouderen. Elke oudere is immers uniek. Onder vitaliteit worden het hebben van energie, motivatie en veerkracht verstaan.

### Hoe willen we dit bereiken:

We werken aan de integrale en domein overstijgende doelen door gezamenlijk vorm te geven aan activiteiten die aanvullend en ondersteunend zijn op het huidige aanbod op het gebied van sport en cultuur.

Daarbij betrekken we alle partners (Sport, cultuur, onderwijs, zorg, welzijn) om een nog betere verbinding te maken tussen de diverse groepen in de samenleving ten behoeve van cultuurbeleving en sport en bewegen in de buurt.

Veel activiteiten zijn daarnaast ook voorwaardenscheppend voor het te bereiken resultaat van bijvoorbeeld de preventie-aanpak op het gebied van Gezondheid en Sociale Basis.

Door meer in te zetten op vitaliteit en mentale veerkracht van ouderen van 65 jaar en ouder kan het aantal onnodige valincidenten en de gevolgen daarvan op participeren afnemen, of in ieder geval niet toenemen.

Aanpak kernactiviteiten Lokaal sport, bewegen en cultuur	Verwachte impact	Verwachte startperiode	Verwachte einddatum
We voeren minimaal een drietal campagnes uit op het gebied van voeding en bewegen;	Meer bewustzijn in het maken van gezonde keuzes	2024	2026
De gemeente zet zich actief in voor de doelen die horen bij een JOGG-gemeente	Percentage 'gezonde' kinderen neemt toe	2023	2026
Organiseren van aanvullend en ondersteunend aanbod van bewegingsonderwijs en activiteiten-aanbod	Meer beweeg-participatie van jongeren	2023	2026
Faciliteren van sporten in de buitenruimte	Toename beweegactiviteiten	2024	2026
In 2023 hebben we een nieuw sport-, speel- en bewegplan	Meer mogelijkheden voor sport en bewegen	2023	2024
Actualiseren van het convenant cultuuronderwijs	Meer deelname en beter aanbod, hogere deelname	2024	2024
Er is een coördinator Sport & Cultuur & Preventie aangesteld en een kernteam ingericht	De samenwerking en samenhang van en tussen de samenwerkingspartners wordt vormgegeven, gestimuleerd en versterkt.	2023	2026

### Waarom is dit belangrijk

Iedere inwoner moet in principe de kans krijgen om deel te nemen aan het sport- en beweegaanbod, wat bijdraagt aan een gezondere en actievere leefstijl. Dat betekent ook het wegnemen van belemmeringen. Het hebben van schulden kan bijvoorbeeld een indicator zijn voor het maken van minder goede voedingskeuzen en het stoppen van lidmaatschap bij (sport-) verenigingen.

Sport, bewegen en deelname aan culturele activiteiten zien we dan ook als middel om algehele gezondheid te bevorderen.

**Uitvoering:**

- De uitvoering ligt bij diverse partijen waaronder Nijkerk Sport en Gezond, Bibliotheek Gemeente Nijkerk, Stichting Sigma, sport- en beweeg aanbieders, welzijnsorganisaties en het onderwijs.

**1.4.2 Gezondheid en Sociale basis**

Om te bereiken dat er in 2040 sprake is van een gezonde generatie, met weerbare, gezonde mensen die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving, is het nodig de sociale basis te versterken. Met meer oog voor de menselijke maat en de nabijheid van ondersteuning en zorg, vanuit de leefwereld of de situatie van de inwoner, gebiedsgericht en domeinoverstijgend. Dit is des te meer nodig in onzekere tijden waar veel verandert, de sociale samenhang onder druk staat en mensen met financiële zorgen worden geconfronteerd.

In het Gezond Actief Leven Akkoord zijn de volgende doelen opgenomen

- Terugdringen gezondheidsachterstanden (waaronder Kansrijke Start)
- Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten
- Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis
- Een gezonde leefstijl
- Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
- Vitaal ouder worden
- Domein overstijgende inzet vanuit een regionale of lokale preventie infrastructuur

**Terugdringen van gezondheidsachterstanden**

De belangrijkste opgaven hierbij zijn:

- Ontwikkelen van een lokale aanpak voor het terugdringen van gezondheidsachterstanden om kwetsbare groepen te bereiken, waarbij ook wordt gekeken naar de interactie met andere beleidsterreinen. Uitgangspunt is een brede, domein overstijgende aanpak,
- Lokale Implementatie van de ketenaanpak Kansrijke Start inclusief interventies, vanuit samenwerkingsafspraken met partners rondom de eerste duizend dagen van een kind
- Alle scholen in gemeente Nijkerk zijn een ‘gezonde school’. Dat betekent aandacht voor gezond eten en lekker veel bewegen. Bijvoorbeeld met het programma Fit en fruitig.

De opgave om gezondheidsachterstanden terug te dringen begint al bij de eerste duizend dagen van een kind aangezien die sterk bepalend zijn voor de gezondheid op latere leeftijd. Daarom is een kansrijke start voor elk kind onbetwist een noodzakelijke voorwaarde voor een gezond leven, zodat (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie vroegtijdig gesignaleerd worden en juiste interventies kunnen worden ingezet.

### Wat zeggen de data over waar we staan

- In Nijkerk heeft 8% van de inwoners moeite om rond te komen. 16% heeft geen € 1.000 voor onverwachte uitgave en 4% heeft financiële problemen.<sup>9</sup>
- In gemeente Nijkerk ontbijt 25% van de leerlingen minder dan 5 dagen per week. Van de leerlingen in klas 2 van het basisonderwijs ontbijt 18% minder dan 5 dagen per week en 32% van de leerlingen in klas 4. In de meeste gemeenten ontbijten jongens vaker dan meisjes. In gemeente Nijkerk ontbijt 20% van de jongens minder dan 5 dagen per week en 28% van de meisjes.<sup>10</sup>

### Hoe willen we dit bereiken:

Aanpak kernactiviteiten Gezondheid en Sociale Basis	Verwachte impact	Verwachte startperiode	Verwachte einddatum
Doorgaan op de bestaande weg en implementeren van de Ketenaanpak Kansrijke Start, aansluiting bij de regionale advisering vanuit ZonMw project	Kinderen hebben een goede basis voor hun leven	2024	2026
Doelgroepen met een gesignaleerde gezondheidsachterstand ontvangen gerichte aanpak/ ondersteuning	Achterstanden lopen niet verder op. Inwoners ervaren gezondheidswinst	2023	2026
Inzet van aanpak 'Gezonde school'	Alle scholen in Nijkerk voldoen aan de criteria 'Gezonde School'	2023	2026

### Waarom is dit belangrijk

Opvoedondersteuning in de eerste duizend dagen versterkt de opvoedingsvaardigheden en zelfstandigheid van gezinnen. Ondersteunt gezinnen bij normalisering van opvoed- en opgroei items. Hierdoor zijn ouders beter weerbaar tegen eventuele zwaardere problemen die zich in de toekomst kunnen voordoen. Gezonde voeding, voldoende beweging, regelmatig een frisse neus in de buitenlucht en voldoende rust zorgen ervoor dat kinderen minder vaak ziek zijn. Ze kunnen zich beter concentreren en zitten lekkerder in hun vel. Een kansrijke en gezonde start vergroot de mogelijkheid dat kinderen zich kunnen ontwikkelen tot zelfredzame burgers, die gelijkwaardig kunnen meedoen in de samenleving. Als kinderen volwassen zijn hebben ze bijvoorbeeld een lager risico op hart- of vaatziekten.

### Uitvoering:

De uitvoering ligt bij diverse partijen waaronder Nijkerk Sport en Gezond, GGD- Jeugdgezondheidszorg verloskundige praktijken, Sociaal Teams, Sovee, Bibliotheek Gemeente Nijkerk, Jeugd& Jongerenwerk, Stichting Sigma, sport- en beweeg aanbieders, welzijnsorganisaties en het onderwijs.

<sup>9</sup> Gezond in Nijkerk. Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022 GGD Gelderland Midden

<sup>10</sup> Monitor Kansrijke Start 2022, RiVM

## Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten

De kwaliteit van onze leefomgeving, zowel fysiek als sociaal, beïnvloedt onze gezondheid. Bijvoorbeeld hoe schoon de lucht is, de nabijheid van natuur, of vrienden/familie. Het is belangrijk dat onze leefomgeving ons gezond houdt (schoon water, geen geluidsoverlast), ons stimuleert om fysiek actief te zijn (fietsen, wandelen), veilig is, uitnodigt tot meedoen in de samenleving, en zelfredzaamheid stimuleert zodat we langer en gezonder in onze eigen omgeving kunnen blijven wonen.

De belangrijkste opgaven hierbij zijn:

- Het bevorderen van de beweegvriendelijke leefomgeving voor jong tot oud door middel van sporten en recreëren in de openbare buitenruimte
- Uitvoering geven aan het Schone Lucht Akkoord (SLA) waar Nijkerk ook bij is aangesloten<sup>11</sup>. Hierbij zal er naast aandacht voor gezondheidsbevordering ook aandacht zijn voor de gezondheidsbescherming: de druk vanuit de fysieke omgeving van Nijkerk op de gezondheid van de inwoners. Zoals bijvoorbeeld bescherming van de gezondheid aan de luchtkwaliteit: fijn stof en NO<sub>2</sub> vanuit landbouw, verkeer en houtstook. Maatregelen die de luchtkwaliteit verbeteren leveren direct gezondheidswinst op.<sup>12</sup>

### Wat zeggen de data over waar we staan

- In Nijkerk is 89% tevreden over de woonomgeving<sup>13</sup>

### Hoe willen we dit bereiken

Aanpak kernactiviteiten Gezondheid en Sociale Basis	Verwachte impact	Verwachte startperiode	Verwachte eindperiode
Omgeving nodigt uit om te recreëren	In 2025 hebben we 5 recreatieve verbindingen verbeterd, waarbij we – daar waar mogelijk – de infrastructuur aanpassen en de gebruikers meer mogelijkheden bieden om langs de route te recreëren, te spelen of te ontspannen.	2023	2026
Groene infrastructuur	Vanaf 2023 maken we de parken in gemeente Nijkerk aantrekkelijker voor de gebruikers en de flora en fauna.	2023	2026
Voorkomen van hittestress, waarbij prioriteit wordt gegeven aan kwetsbare doelgroepen	Het lokale protocol Hittestress wordt uitgevoerd met als gevolg minder complicaties door hitte bij met name thuiswonende oudere inwoners.	2023	2026
Schone lucht is van levensbelang. Voor iedereen. Ook al is de lucht de laatste tientallen jaren veel schoner geworden, toch is luchtverontreiniging nog steeds een belangrijk gezondheidsrisico in ons land.	Overzicht van de bronnen in Nijkerk en aanbevelingen hoe te komen tot een verbetering van de luchtkwaliteit en daardoor gezondheidswinst voor de inwoners van Nijkerk.		

<sup>11</sup> <https://www.schoneluchtakkoord.nl/>

<sup>12</sup> Luchtkwaliteit en Gezondheid in Gelderland. Rapportage februari 2022 over de luchtkwaliteit in 2019

<sup>13</sup> Gezond in Nijkerk. Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022 GGD Gelderland Midden



In elke nieuwe of te renoveren wijk/ buurt wordt vanaf het begin nagedacht over het bewegen in de openbare ruimte.	De omgeving nodigt uit om naar buiten te gaan	2024	2026
--	---	------	------

### Waarom is dit belangrijk

- Leefomgeving en gezondheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De manier waarop de leefomgeving is ingericht heeft invloed op fysieke factoren die van invloed zijn op gezondheid zoals luchtkwaliteit, geluidsoverlast, gevoelstemperatuur en veiligheid. Ook heeft het invloed op gedrag: de manier waarop de leefomgeving is ingericht kan uitnodigen tot beweging, spel, sporten, ontmoeting en gezond eten.
- Door sociale verbinding te stimuleren beschermen we de gezondheid van de inwoners en helpen we gezondheidsproblemen te verminderen. We stimuleren als gemeente dat buurtbewoners elkaar (leren) kennen en naar elkaar omkijken. Daarbij willen we ook invloed uitoefenen op het creëren van een veilige, groene en recreatieve leefomgeving zodat niet alleen eenzaamheid verminderd maar ook mentale klachten afnemen.
- Een groene omgeving stimuleert ontmoetingen en draagt bij het mentaal welbevinden. We zetten daarbij in op het realiseren van voldoende schaduwplekken om de blootstelling aan schadelijke ultraviolette stralen te verminderen.

### Uitvoering:

Als gemeente denken we hier actief over na en betrekken inwoners waar kan en nodig met gebruik van de bestaande beschikkingen. Gezondheidsbevordering en -bescherming wordt bespreek gemaakt binnen de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie en beleidsdomeinen.

### Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis

Het versterken van de sociale basis gaat over het omzien naar elkaar in wijken, buurten en dorpen. Maar ook over autonoom kunnen leven met eigen regie en het netwerk als basis.

De belangrijkste opgaven hierbij zijn:

- In Nijkerk faciliteren wij het 'omzien naar elkaar in de wijk' door een breed, laagdrempelig en vindbaar aanbod van activiteiten en ondersteuning.
- Vergroten van vindbaarheid en bereikbaarheid van ondersteuning voor hen die dat nodig hebben
- Inwoners kunnen zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving blijven wonen Mantelzorgers worden extra ondersteunt bij het uitvoeren van hun zorgtaken door het verbeteren van de toegang tot regelingen, ondersteuningsvormen en versterken en door ontwikkelen van respijtzorgaanbod.

### Wat zeggen de data over waar we staan

- In de gemeente Nijkerk voelde 43,2 procent van de inwoners zich vorig jaar in meer of mindere mate eenzaam. 10,7 procent van de inwoners voelde zich (zeer) ernstig eenzaam.<sup>14</sup>

<sup>14</sup> CBS, RiVM, 2021

- In gemeente Nijkerk geeft 12% van de inwoners gedurende drie maanden of langer 8 uur per week zorg aan een bekende uit zijn/haar omgeving als deze persoon voor langere tijd ziek, hulpbehoevend of gehandicapt is. 16% vindt het (zeer) zwaar of is overbelast.<sup>9</sup>
- Tussen 28-30% van onze inwoners doet vrijwilligerswerk (onbetaald werk dat in georganiseerd verband wordt uitgevoerd bijvoorbeeld bij een sportvereniging, kerkbestuur, school, zorg en welzijn).<sup>15</sup>

### Hoe willen we dit bereiken

Aanpak kernactiviteiten Gezondheid en Sociale basis	Verwachte impact	Verwachte startperiode	Verwachte einddatum
Nijkerk zorgt voor een sterke lokale sociale basis met een sterke sociale samenhang en laagdrempelige toegankelijke voorzieningen waar mensen op elkaar kunnen terugvallen en meedoen in de samenleving	Er is in overleg met lokale partijen het Integraal Sociaal Beleid opgesteld waarin de visie op de Sociale Basis wordt geborgd.	2024	2024
Actief beleid om Respijtzorg mogelijk te maken	Mantelzorgers zijn beter en langer in staat om hun naasten te verzorgen en inwoners langer thuis kunnen blijven wonen. Het beleid rondom respijtzorg is opgenomen in het Integraal Sociaal Beleid.	2023	2026
De aanpak Eén tegen Eenzaamheid wordt voortgezet	Inwoners die zich eenzaam voelen vinden een passende bezigheid of aansluiting. Het beleid rondom eenzaamheid is opgenomen in het Integraal Sociaal Beleid.	2024	2026
De aanpak Welzijn op Recept in Nijkerk wordt voortgezet. De regionale afspraken rond de ketenaanpak WoR wordt lokaal geïmplementeerd	Signalen over welzijnsvragen worden adequaat opgevolgd en afgestemd. Inwoners krijgen een passend antwoord.	2023	2024

### Waarom is dit belangrijk

- De sociale basis is belangrijk voor de sociale kwaliteit van het leven van individuele inwoners, de verbanden waarvan zij deel uitmaken en de samenleving als geheel.
- Door samenwerking met en tussen de verschillende partijen (zorg, welzijn, bewegingsprofessionals, etc.) worden signaleringsmogelijkheden, deskundigheid en passend aanbod effectiever ingezet.

### Uitvoering:

Binnen de sociale basis zijn veel organisaties actief vanuit welzijn, zorg, sport- en bewegen, kerk, cultuur, onderwijs etc. en zullen deze waar mogelijk worden gefaciliteerd via aanvullende mogelijkheden vanuit de SPUK.

### Een gezonde leefstijl en Vitaal Ouder worden

Ongezond gedrag (in een ongezonde leefomgeving) is verantwoordelijk voor bijna 20 procent van de ziektelast. Daarom is het van belang om gezond gedrag en gezonde keuzes te stimuleren vanuit een integrale aanpak.

<sup>15</sup> Gezond in Nijkerk. Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022 GGD Gelderland Midden

Ook als inwoners ouder worden is vitaal zijn en blijven van belang. Het gaat over lichamelijke vitaliteit, waar voldoende bewegen en goede voeding aan bijdragen. Maar ook over vitaal blijven op sociaal en mentaal gebied, met een sociaal netwerk waar je deel van uitmaakt en door activiteiten te ondernemen waardoor je je zinvol voelt. Het gaat erom dat mensen in regie blijven over hun eigen leven. Ook als beperkingen toenemen of bij mensen met dementie is vitaliteit en het langer meedoen een belangrijk speerpunt.

De belangrijkste opgaven hierbij zijn:

- Behoud van vitaliteit, ook mentaal, is een kans om gezond oud te worden en zo gezondheidsproblemen en risico's van bijvoorbeeld onnodige valincidenten te voorkomen. Zo kunnen ook de oudere inwoners met meer vertrouwen in zichzelf blijven deelnemen aan het dagelijks leven in Nijkerk.
- Voor kinderen en volwassenen met overgewicht of obesitas is passende ondersteuning, begeleiding en zorg toegankelijk.
- We stimuleren de ontwikkeling van gezondheidsvaardigheden van inwoners.
- We zetten in op Collectieve Preventie (universeel en selectief) in samenwerking met bijvoorbeeld GGD Gelderland Midden en de lokale partners. Daarbij stemmen we af met de partijen uit het zorg en welzijnsdomein over de aanpak van individuele preventie (geïndiceerd en zorg gerelateerd) zodat er voor de inwoner de best passende aanpak of oplossing wordt gekozen.
- In 2025 werken we met een netwerkaanpak voor kinderen en volwassenen met overgewicht en obesitas
- Er zijn op hoofdlijnen samenwerkingsafspraken tussen gemeenten, zorgverzekeraars en zorgaanbieders en andere betrokken partijen gemaakt over de organisatie, de bekostiging en beoogde resultaten. Op lokaal niveau wordt dit uitgewerkt in uitvoeringsafspraken met betrokken partijen.

#### **Wat zeggen de data over waar we staan**

- De coronapandemie is voor veel inwoners van Nijkerk een bijzondere periode geweest. De effecten zijn niet alleen merkbaar voor de lichamelijke gezondheid maar ook voor het mentale welzijn. 58% van de inwoners van de gemeente Nijkerk maakte een heftige gebeurtenis mee die te maken had met de pandemie. Een deel van de inwoners had daar in het najaar van 2022 nog steeds last van. 3% van de inwoners ervaart gevolgen van de uitgestelde zorg, zoals (meer) klachten of stress. 6% van de inwoners is langer dan 3 maanden geleden besmet geweest met het coronavirus, en heeft nog steeds klachten.<sup>9</sup>
- Gezondheid is niet gelijk verdeeld. We zien vaker gezondheidsproblemen bij mensen met een lage opleiding en ook bij mensen die een (zeer) laag inkomen hebben. Daarnaast zien we bij laagopgeleiden onder andere minder veerkracht, vaker risico op angst of depressie en vaker overgewicht.
- Genoeg bewegen, matig alcoholgebruik, niet roken en het voorkomen van overgewicht zijn belangrijke elementen in de leefstijl die de fysieke en mentale gezondheid beïnvloeden. In Nederland heeft de helft van de volwassenen overgewicht. Ook in de gemeente Nijkerk is het percentage inwoners met overgewicht hoog (52%). 16% van de inwoners heeft zeer ernstig overgewicht (obesitas).<sup>9</sup>
- Sinds 2020 ervaren mensen hun gezondheid minder vaak als (zeer) goed, al voelt 82% van de inwoners in de gemeente zich in het najaar van 2022 gelukkig. De meeste mensen komen er wel weer bovenop. Maar sommigen staan extra onder druk en hebben een steuntje in de rug nodig.

- In 2020 telde Nijkerk 660 inwoners met dementie. Dat zal toenemen tot 1.500 inwoners in 2025.<sup>16</sup>

### Hoe willen we dit bereiken

Aanpak kernactiviteiten Gezondheid en Sociale Basis	Verwachte impact	Verwachte startperiode	Verwachte einddatum
Er is aandacht voor gezond en vitaal ouder worden	Het aantal vitale ouderen in Nijkerk neemt toe	2023	2026
De aanpak voor volwassenen en jeugd om het (overmatige) alcohol en drugsgebruik te voorkomen wordt geïntensiveerd.	Inwoners zijn zich bewuster van het alcohol en drugsgebruik en passen hun gedrag aan	2023	2026
De aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving wordt geïmplementeerd en voor de jaren 2023-2026 voortgezet. De intentie is om deze aanpak minimaal 20 jaar te continueren.  Dankzij OKO gaan we: - Evidence based en data gestuurd werken: onderzoek stuurt de praktijk aan. - We gaan inzetten op de peergroepen van de jeugd. - We willen bewustwording creëren onder ouders/voogden dat het goed is om grenzen aan te geven. Ook tijdens de pubertijd. - Ouders en voogden gaan met elkaar in gesprek over opvoedvraagstukken.	Toegang krijgen tot zinvolle vrijetijdsbesteding voor jeugd en jongeren. Het gaat om de door de samenleving georganiseerde activiteiten op het gebied van sport, cultuur, werk (bijbaantje), naschoolse activiteiten et cetera. Dit leidt tot versterken van de sociale basis en de mentale weerbaarheid	2024	2026
Implementatie van de ketenaanpak overgewicht bij kinderen	Er is stabilisatie/ daling van het aantal kinderen met overgewicht op 51%	2024	2026
Uitbreiden van de aanpak overgewicht volwassenen die aansluit bij de bestaande werkwijze van de Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) en aansluit bij de reguliere sport- en beweegactiviteiten.	Door tijdig signaleren is een beter resultaat haalbaar en zal het overgewicht bij volwassenen afnemen en is men beter in staat een gezond en actief leden vol te houden.	2024	2026
Met lokale partners inlichten en implementeren van Veilig Bewegen (Valpreventie) op basis van de landelijk en regionaal beschreven aanpak	Inwoners kunnen het eigen risico goed inschatten en tijdig aanpakken. Bij een gesignaleerd risico volgt een passende aanpak. Door minder valincidenten nemen de negatieve gevolgen voor het dagelijks leven af.	2023	2026

### Waarom is dit belangrijk

- Gezonde voeding is belangrijk voor een gezonde groei en ontwikkeling van de leerling. Een goede voeding begint met elke dag ontbijten. Een gezond ontbijt stimuleert de stofwisseling, bevordert het concentratievermogen en daarmee de leerprestaties. Na een ontbijt is de verleiding minder groot om veel te snacken of snoepen.

<sup>16</sup> www.alzheimer-nederland.nl

- Een toegankelijke, veilige en ‘gezonde’ leefomgeving nodigt uit om meer te bewegen en elkaar te ontmoeten. Niet alleen voor kinderen, maar ook hun familie.

#### **Uitvoering:**

De uitvoering ligt bij diverse organisaties en professionals zoals, jongerenwerkers, welzijnsorganisaties, Nijkerk Sport en Gezond, Sigma Welzijn, Bibliotheek Gemeente Nijkerk, Gezondheidscentra (paramedici), praktijk ondersteuners huisartsen (POH) en specialisten ondersteuners jeugd huisartsen (J-SOH), inwoners, vrijwilligers, kerkgenootschappen, moskeeën, synagogen, tempels en sport- en beweeg aanbieders, kunst en cultureel aanbieders en onderwijs.

#### **Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid**

Mentale gezondheid is een onlosmakelijk onderdeel van onze algehele gezondheid. Mensen die mentaal gezond zijn, voelen zich niet alleen beter, maar voelen zich ook vaker verbonden met elkaar, zorgen over het algemeen goed voor hun kinderen, en zijn productief en van betekenis voor hun directe omgeving en de maatschappij. Bij ouderen zorgt een goede mentale gezondheid daarnaast voor meer kwaliteit van leven en een langere levensverwachting.

De belangrijkste opgaven hierbij zijn:

- Stimuleren van fysieke en mentale gezondheid en levensstijl om ernstige problematiek te voorkomen van jong tot oud.
- Mensen met een psychische, sociale en maatschappelijke kwetsbaarheid worden ondersteund en hun belangen worden behartigd
- De samenwerking in de driehoek huisarts, sociaal domein en GGZ is verbeterd
- Het voor alle inwoners van Nederland gebruikelijker is om te praten over hun mentale gezondheid. Hierbij kan cultuur worden ingezet om het taboe op eenzaamheid te doorbreken. Alle inwoners van Nijkerk beter weten waar ze binnen hun gemeenten laagdrempelige ondersteuning kunnen vinden
- Alle inwoners van Nijkerk weten welke handvatten er zijn om met hun mentale gezondheid aan de slag te gaan en ouders worden geholpen met opvoedvraagstukken op het gebied van psychosociale problematiek, grenzen stellen etc.
- Verdere versterking van de samenwerking met onze ketenpartners o.a. op het gebied van verward gedrag

#### **Wat zeggen de data over waar we staan <sup>17</sup>**

- De data van de GGD laat een verslechtering zien van de psychosociale gezondheid van de jeugd en ook dat jongeren gebukt gaan onder sociale druk (prestatiedruk, maar ook groepsdruk).
- Ongeveer driekwart van de jongeren heeft minstens een corona-gerelateerde gebeurtenis (bijv. quarantaine, zelf corona gehad of het overlijden aan corona van iemand die belangrijk voor ze is) meegemaakt en een klein deel van de jongeren heeft daar nog last van. Bijna 40% van de jongeren gaf aan extra hulp of ondersteuning nodig te hebben. Een klein percentage daarvan kon niet bij iemand terecht voor extra hulp of ondersteuning.
- Voor twee derde van de jongeren geldt dat zij na een moeilijke periode weer snel herstellen. Gelukkig is ook het merendeel van de jongeren voldoende weerbaar. Iets meer dan de helft heeft veel vertrouwen in de toekomst.

<sup>17</sup> Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021, GGD Gelderland Midden

- De impact is wel groter voor jongeren die al kwetsbaar waren voor de crisis. Meisjes en vierdeklassers lijken een groter risico te lopen op problemen met de mentale gezondheid. Aandacht en preventie zijn nodig om mentale gezondheidsproblemen te voorkomen en de jeugd veerkrachtig te maken en te houden.

### Hoe willen we dit bereiken

Aanpak kernactiviteiten Gezondheid en Sociale Basis	Verwachte impact	Verwachte startperiode	Verwachte eindperiode
Nieuwe aanpak formuleren over de bevordering van mentale gezondheid bij jongvolwassenen en een actieplan	Daarmee borgen we het terugdringen van gezondheidsachterstanden. Onderdeel hiervan is onder andere het meer zicht krijgen op mensen met onbegrepen gedrag en het intensiveren van de samenwerking met ketenpartners.	2023	2025
Het aanbod inzichtelijker en toegankelijker maken	Alleen informatie is niet voldoende. Via de implementatie van Welzijn op Recept en inzet van andere (welzijns)activiteiten is er ook passende begeleiding en vergroot dit de kans op een beter resultaat	2023	2026
In gesprek met elkaar over je mentale gezondheid. Met partners onderzoeken wat er beter kan	Door gebruik te maken van de vele activiteiten en voorzieningen is er een goede basis dat inwoners ook in 'gesprek kunnen gaan' Dat kan veerkracht geven om ook zelf de problematiek aan te pakken.	2024	2026

### Waarom is dit belangrijk

- Vergroten van veerkracht en weerbaarheid en deelname aan de maatschappij. Meer dan de helft van de jongvolwassenen (16 tot en met 25 jaar) in de regio ervaart psychische klachten. Daarnaast zien we veel eenzaamheid bij deze groep. Dit blijkt uit de Corona Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2022 van het RiVM, een grootschalig vragenlijstonderzoek uitgevoerd onder bijna 70.000 jongvolwassenen in Nederland.

### Uitvoering:

De uitvoering ligt bij diverse organisaties waaronder Nijkerk Sport en Gezond, Stichting Sigma Welzijn, Bibliotheek Gemeente Nijkerk, Gezondheidscentra, sport- en beweeg aanbieders en het onderwijs.

## 2. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD en Coördinatie kosten regionale aanpak preventie

De GGD is een waardevolle partner bij de realisatie van de ambities in dit plan. Dit past bij de nieuwe verantwoordelijkheden die het samenwerkingsverband van partijen bij de realisatie van IZA/ GALA en Sportakkoord hebben.

Wij gaan met de GGD in gesprek over hoe zij ons kunnen ondersteunen op de volgende onderdelen:

- Meedenken over publiekscampagnes vanuit de basistaak van de GGD die de uitvoering in Nijkerk kunnen versterken
- Monitoren en inzichtelijk maken van de resultaten van de verschillende programma's en activiteiten. Dit inzicht zal de lokale partners die samen de regie en coördinatie invullen helpen in de beoordeling over het proces, de resultaten en waar nodig argumentatie voor bijstelling.

In het regionaal verband van gemeenten en organisaties worden ook afspraken gemaakt over eventuele gezamenlijke coördinatie.

De gemeente Nijkerk heeft een bijzondere positie in de regio en te maken met bestuurlijke afspraken met de regio Eemland (Amersfoort) en het werkgebied van GGD Gelderland Midden en/of de Gelderse Sportfederatie. Met regionale coördinatie willen wij pragmatisch omgaan. Dat houdt dat de verantwoordelijkheden lokaal goed worden geborgd en vanuit afstemming besproken wordt of regionale coördinatie noodzakelijk is, dan wel aanvullend kan zijn op de lokale coördinatie.

## 3. Wat gaat de gemeente Nijkerk doen om dit integrale plan van aanpak te realiseren

De doelen en ambities in dit plan zijn gericht op alle inwoners van gemeente Nijkerk, maar specifiek op de inwoners die een achterstand ervaren in hun fysieke en mentale gezondheid.

Om de beweegnorm in de gemeente te verhogen en het percentage overgewicht en obesitas te verlagen willen we meer inwoners laten sporten en bewegen. We richten ons daarbij op omgevingen waar kinderen, jongeren, volwassenen en gezinnen veel komen. Door sociale verbinding te stimuleren beschermen we de (geestelijke) gezondheid van de inwoners en helpen we daaraan gerelateerde gezondheidsklachten te verminderen.

We stimuleren als gemeente dat buurtbewoners elkaar (leren) kennen en naar elkaar omkijken. Daarbij willen we ook invloed uitoefenen op het creëren van een veilige, groene en recreatieve leefomgeving zodat niet alleen eenzaamheid verminderd maar ook mentale klachten afnemen. De gemeente heeft vanuit de Wmo de opdracht om mantelzorgers te ondersteunen en te waarderen.

Als iemand voor een ander zorgt, is het belangrijk dat deze persoon de zorg af en toe even kan overdragen. Daarmee wordt de kans vergroot dat de mantelzorger niet overbelast raakt. Voor het thema eenzaamheid richten we ons in het bijzonder op de doelgroepen eenzame ouderen, volwassen en jongeren zodat die niet buiten de groep vallen.

Voor passende interventies en activiteiten betrekken we de ketenpartners, adviesraden, zoals de Sociaaldomeinraad Nijkerk, en inwoners. De concrete uitwerking van de activiteiten vallen niet onder dit plan maar worden separaat met de ketenpartners en inwoners uitgewerkt.

Om de ambities te realiseren is een domein overstijgende samenwerking tussen partijen in de gemeente een voorwaarde. In Nijkerk is samenwerking en afstemming al goed ingebed. Dat biedt een basis om in overleg te bespreken wat beter en efficiënter kan vanuit het gezamenlijke commitment met dit integrale plan. Dat is een proces dat de komende jaren vorm zal krijgen. Om dit mogelijk te maken zal de regie en coördinatiefunctie die er onder meer is vanuit het Sportakkoord ook worden ingezet voor de andere onderwerpen. Dat sluit ook aan bij de landelijke aanbevelingen, maar zorg bovenal voor regie op het proces.

Dat geldt ook voor het kernteam dat voor het Sportakkoord is samengesteld vanuit alle geledingen en partijen in Nijkerk. Onderzocht wordt of de rol en functie van dit kernteam een bredere basis kan krijgen om daarmee het draagvlak voor de uitvoering van dit plan te versterken en betrokkenheid te vergroten.

### **Positieve Gezondheid**

We hanteren daarbij de uitgangspunten van Positieve Gezondheid. Gezondheid is breder dan de afwezigheid van ziekte en klachten. Het idee van 'positieve gezondheid' biedt een bredere kijk op gezondheid. Positieve Gezondheid kiest een andere invalshoek. Het accent ligt niet op ziekte en/ of beperking, maar op mensen zelf, op hun veerkracht en op wat hun leven betekenisvol maakt. Door vanuit deze uitgangspunten te werken, creëren we een gezamenlijk referentiekader.

Zo lukt het beter om met elkaar aan dezelfde ambities te werken. Of je nu van de gemeente Nijkerk bent, de huisartsenpraktijk of het buurthuis: het nodigt uit om los van je eigen domein te denken over wat nodig is. Het helpt ons met een gemeenschappelijke 'taal' waardoor samenwerken makkelijker wordt om onze gemeenschappelijke nieuwe ambities te realiseren en te behouden wat we al doen.

## **4. Hoe wordt de voortgang bewaakt**

Vanuit de opgave in het Sportakkoord II is de inzet van een coördinator Preventie, bewegen en cultuur en een kernteam uit het Sportakkoord een verplichting. Vanwege de samenhang met de overige GALA doelen wordt aanbevolen de kerngroep te verbreden. Daarmee houden we overzicht over de ontwikkelingen en kunnen wij vanuit het draagvlak in het kernteam signalen bespreken en waar nodig beleid en aanpak aanpassen.

Met GGD Gelderland-Midden gaan we in gesprek over de wijze waarop de voortgang kan worden gemonitord.

Het kernteam in Nijkerk verbindt de verschillende disciplines die samen werken aan de doelen. Zo kan er veel meer bereikt worden dan als elke stakeholder afzonderlijk aan de slag gaat.

De meerwaarde ontstaat doordat de inwoner op alle leefgebieden wordt geholpen waarbij de verschillende partners een op elkaar afgestemd aanbod kunnen aanbieden. De verschillende ketenpartners werken al integraal en domein overstijgend samen. We bouwen daarom door op reeds bestaande samenwerkingsstructuren en versterken die waar nodig.



Het lokale kernteam zal bestaan uit:

- Coördinator Sport, bewegen, cultuur en preventie
- Ambtenaren welzijn, gezondheid, jeugd en sport/ cultuur
- Onderwijs
- Cultuur
- Welzijn
- Zorg
- Sport en bewegen
- Buurtsportcoach
- Projectleider OKO
- Projectleider PIT

## 5. Verbinding onderdelen Brede SPUK en doelen GALA en Sportakkoord II

De brede SPUK is de bij het GALA en Sportakkoord behorende specifieke uitkering:

- Met de middelen voor Mentale gezondheid, Valpreventie, Aanpak overgewicht en obesitas & gecombineerde leefstijl interventie en Een tegen eenzaamheid dragen we bij aan specifieke doelen van het Hoofdlijnen Sportakkoord II.
- Met de middelen voor het Terugdringen van gezondheidsachterstanden, het lokaal sportakkoord, kansrijke start, mentale gezondheid, OKO & vroegsignalering alcoholproblematiek, leefomgeving en de aanpak overgewicht en obesitas en gecombineerde leefstijl interventie wordt er gewerkt aan de doelen van het GALA
- Het versterken van de sociale basis, mentale gezondheid, welzijn op recept, leefomgeving, een tegen eenzaamheid en mantelzorg dragen in belangrijke mate bij aan de doelen van het GALA.
- Doordat we integraal en domein overstijgend werken komen een aantal onderdelen en doelen dienen terug in de hoofdthema's sport, cultuur en bewegen, gezondheid en de sociale basis.

## 6. Communicatie

Het succes van dit integrale plan van aanpak is afhankelijk van de betrokkenheid van de inwoners en de inzet van inwoners, lokale overheid, organisaties, verenigingen en professionals. Duidelijkheid over verwachtingen van wie wat wordt verwacht is dan noodzakelijk.

Met een mix aan communicatievormen en -activiteiten zal de komende jaren steeds aandacht worden gevraagd voor de ambities, de voortgang en successen. Daarbij wordt rekening gehouden met hoe de verschillende doelgroepen omgaan met informatie en welke beperkingen daarbij aan de orde zijn.

In Nijkerk is ongeveer 9 procent van de inwoners minder geletterd of heeft moeite met begrijpen van informatie. Vaak hebben zij ook beperkte digitale vaardigheden. Hierbij is ook een rol weggelegd voor de partijen die hier gerichte aandacht aan geven zoals Bibliotheek Nijkerk en Sigma Welzijn.

## 7. Financiën

Op 3 februari 2023 is het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend door VNG, VWS, ZN en GGD GHOR Nederland. Het akkoord heeft als stip op de horizon; een gezonde generatie in 2040 met weerbare gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Voor de uitvoering van de afspraken uit het GALA en het Sportakkoord II is van 2023-2026 circa € 300 miljoen per jaar beschikbaar voor gemeenten.

Om uitvoering aan het GALA te geven is er door het Rijk geormerkt geld beschikbaar gesteld via één brede Spuk voor alle 15 onderdelen van het GALA. De gelden voor de gehele looptijd (2023-2026) zijn beschikt door het rijk. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de middelen die Nijkerk per jaar en onderdeel ontvangt.

Onderdeel	2023	2024	2025	2026
Lokaal sportakkoord	€ 31.668,24	€ 31.667,68	€ 31.667,68	€ 24.349,02
Brede Regeling Combinatiefuncties	€ 218.023,63	€ 218.019,82	€ 218.019,82	€ 210.618,98
Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 48.720,37	€ 48.719,51	€ 48.719,51	€ 48.698,03
Kansrijke Start	€ 36.540,27	€ 38.975,61	€ 38.975,61	€ 48.698,03
Mentale Gezondheid	€ 17.052,13	€ 12.179,88	€ 12.179,88	€ 0,00
Aanpak overgewicht en obesitas	€ 42.630,32	€ 42.629,57	€ 42.629,57	€ 0,00
Valpreventie	€ 125.454,94	€ 115.708,84	€ 115.708,84	€ 119.310,18
Leefomgeving	€ 24.360,18	€ 24.359,76	€ 24.359,76	€ 0,00
OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 6.090,05	€ 6.089,94	€ 6.089,94	€ 0,00
Versterken sociale basis	€ 88.914,67	€ 87.695,12	€ 87.695,12	€ 65.742,34
Mantelzorg	€ 24.360,18	€ 24.359,76	€ 24.359,76	€ 21.914,11
Eén tegen Eenzaamheid	€ 24.360,18	€ 24.359,76	€ 19.487,80	€ 0,00
Welzijn op Recept	€ 13.398,10	€ 23.141,77	€ 28.013,72	€ 32.871,17
Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 6.090,05	€ 6.089,94	€ 6.089,94	€ 0,00
Coördinatiekosten regionale aanpak preventie	€ 21.680,56	€ 17.782,62	€ 17.782,62	€ 0,00
<b>Totaal</b>	<b>€ 729.343,00</b>	<b>€ 721.783,00</b>	<b>€ 721.783,00</b>	<b>€ 572.201,00</b>

Voor een aantal onderdelen zijn in de afgelopen periode al financiële middelen ontvangen via een Specifieke Uitkering (Spuk) of via de algemene uitkering en voor een aantal onderdelen hebben we nu voor het eerst middelen ontvangen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de ontvangen SPUK-gelden die niet verantwoord kunnen worden op de juiste taken, na afloop van de regeling teruggevorderd worden door het Rijk. Op veel onderdelen van de Brede Spuk zetten wij als gemeente nu al in. Met deze (extra) middelen kunnen we ingezet beleid en activiteiten voorzetten, uitbreiden en aan elkaar koppelen.

## 8. Verbindingstabel tussen ambities en GALA- onderwerpen

	1. Lokaal sportakkoord	2. Brede Regeling Combinatiefuncties	3. Terugdringen gezondheidsachterstanden	4. Kansrijke Start	5. Mentale gezondheid	6. Aanpak overgewicht en obesitas	7. Valpreventie	8. Leefomgeving	9. OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	10. Versterken sociale basis	11. Mantelzorg	12. Eén tegen Eenzaamheid	13. Welzijn op recept	14. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	15. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie
<b>Doelen Gezond en Actief Leven Akkoord</b>															
Terugdringen gezondheidsachterstanden	X	X	X	X				X		X		X	X	X	X
Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten	X	X	X		X	X		X				X	X	X	
Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis	X	X	X	X	X				X	X	X	X	X	X	X
Een gezonde leefstijl	X	X	X	X		X	X		X				X	X	X
Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid	X	X		X	X				X	X	X	X	X	X	X
Vitaal ouder worden	X	X			X	X	X			X	X	X	X	X	X
Domeinoverstijgende inzet vanuit een regionale preventieinfrastructuur				X		X	X		X			X	X	X	X
<b>Doelen Hoofdpijnen Sportakkoord II</b>															
Inclusie en diversiteit in de sport vergroten	X	X			X	X	X	X	X			X			
Sociaal veilige sport creëren	X	X				X	X		X						
Vitale sportaanbieders: vergroten van de kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid van het sportaanbod	X		X	X		X	X	X							
Vaardig in bewegen: een leven lang sporten en bewegen voor ieder kind en iedere jongere	X	X		X				X		X					
Ruimte voor sport en bewegen: een toekomstbestendige sportinfrastructuur	X	X						X							
Maatschappelijke waarde van topsport optimaliseren	X														
<b>Doelen addendum BRC</b>															
Meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten, bewegen en meedoen aan cultuur (ook kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in sport-, beweeg- en cultuurdeelname)	X	X	X		X	X						X	X	X	
Sterke aanbieders in sport, bewegen en cultuur waarbij kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid geregeld is	X	X								X					
Een sterke verbinding tussen sport, bewegen en cultuur met andere domeinen en programma's (onderwijs, gezondheid, zorg, welzijn en sociale zaken/armoede & schulden)	X	X		X	X	X		X		X				X	X